

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

Юрій Андрухович:

талант як міра ваги

(до 60-річчя від дня народження)

Юрій Андрухович – поет, прозаїк, перекладач, есеїст, один із найяскравіших представників сучасної української літератури. Його знають навіть ті, хто не прочитав жодного рядка письменника.

Він співає в гурті «Карбідо», перекладає Шекспіра, за його творами ставлять спектаклі і знімають кіно.

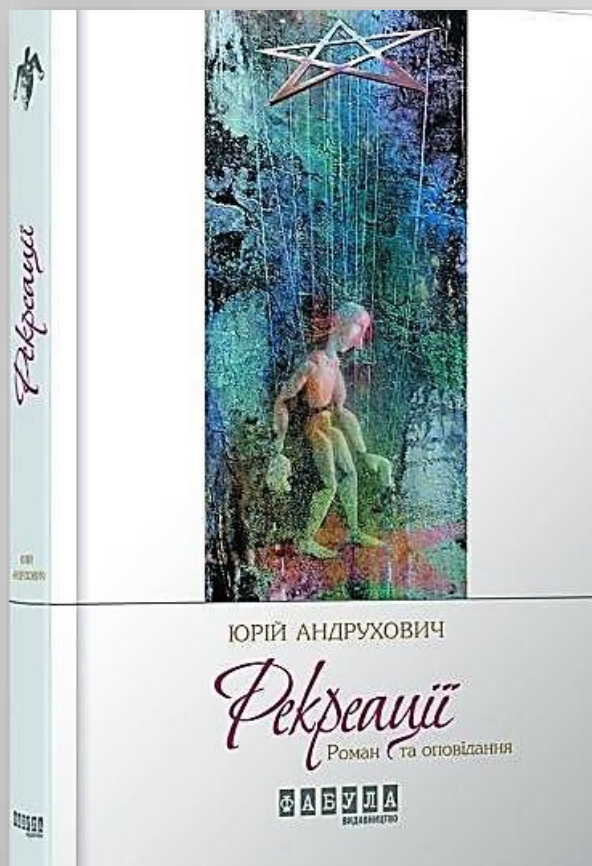
Народився митець 13 березня 1960 р. у м. Станіслав (нині м. Івано-Франківськ). Навчався у спеціалізованій школі з поглибленим вивченням німецької мови. У 1982 р. закінчив Львівський інститут поліграфії (факультет літературної редакції й спеціальної журналістики).

У квітні 1985 р. разом із письменниками Віктором Небораком та Олександром Ірванцем заснував поетичну групу «Бу-Ба-Бу» (скорочення від «бурлеск – балаган – буфонада»), де зайняв посаду Патріарха.

З 1991 р. публікується у великих літературних журналах України. У 1990-х рр. очолював відділ поезії часопису «Перевал». Видавав перший в Україні постмодерністський журнал «Четвер» (1991-1997).

Рекреації : роман ; Як ми вбили Пятраса : оповідання / Ю. І. Андрухович; передм. І. Бондар-Терещенко. – Харків : Ранок : Фабула, 2017. – 240 с.

Вперше роман був опублікований у 1992 р. та зайняв почесне місце в пантеоні сучасної української літератури. У ньому якнайскравіше розкрився потяг автора до гротеску і фантасмагорії.

Це оповідка про початок 1990-х і такий собі український варіант бразильського карнавалу – Свято Воскресаючого Духу, на яке потрапила компанія українських поетів.

Окрім роману до збірки увійшло ще 5 оповідань.

Московіада : роман жахів / Ю. І. Андрухович. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2000. – 137, [1] с.

Роман написаний у стилі постмодерізму: насичений гротескними і сюрреалістичними деталями, фантасмагоріями. За основу взято величезну кількість чуток, що супроводжували розпад імперії і водночас реалістичні деталі того ж періоду (великі черги, сотисячні мітинги).

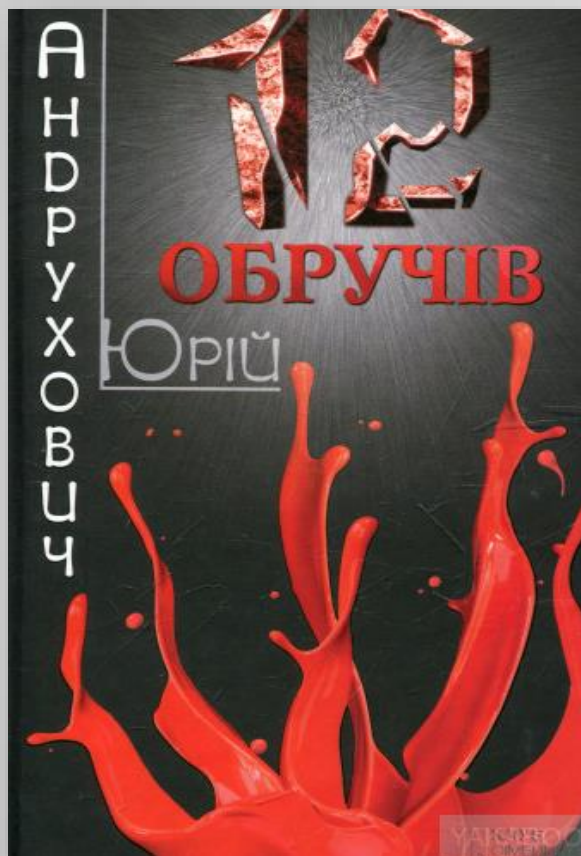
Велика частина роману присвячена мефістофельському образу КДБ.

У 1996 р. захистив кандидатську дисертацію, присвячену творчості замовчаного в радянські роки класика української поезії першої половини ХХ століття Богдана-Ігоря Антонича.

У 2001 р. стає лауреатом двох міжнародних літературних премій: премії Гендера та премії фонду Антоновичів.

12 обручів : роман / Ю.І. Андрухович. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2013. – 285 с.

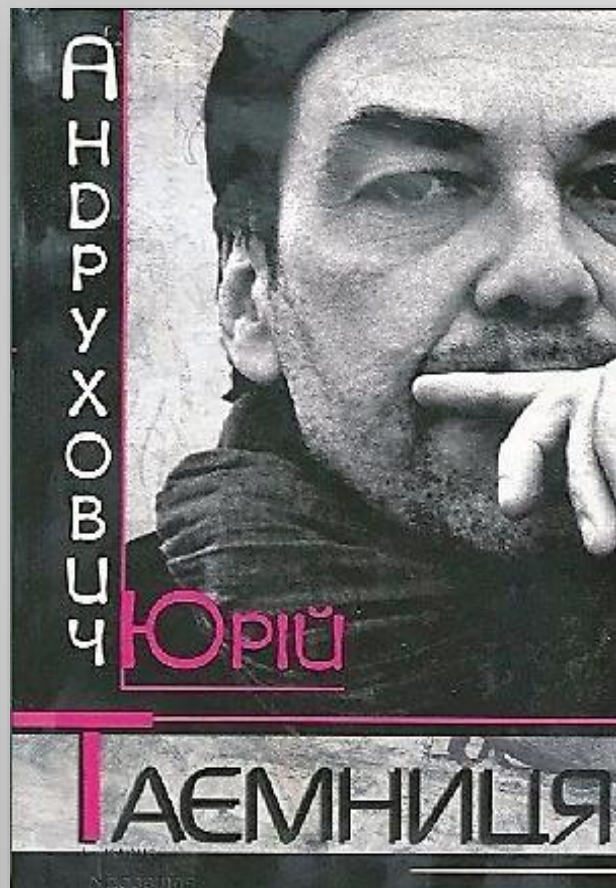

Роман побачив світ у 2003 р. Книга вразила всіх поціновувачів таланту метра своєю незвичайністю.

Відень – Львів – Карпати – потойбіччя... Це маршрут подорожі австрійського фотохудожника Карла-Йозефа Цумбрунна. Химерний калейдоскоп із архетипів гуцульського фольклору, богемно-артистичних історій, мафіозної гризні, а над усім – трагічний образ поета Богдана-Ігоря Антонича з його віщими віршами.

У 2006 р. книга була нагороджена літературною премією Центральної Європи «ANGELUS».

Таємниця : роман / Ю. І. Андрухович. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2013. – 349 с.

Письменник дав інтерв'ю німецькому журналісту, де він розповів про найпотаємніше у своєму житті.

Пізніше Андрухович отримав поштою записи всіх цих розмов і звістку, що журналіст загинув в автокатастрофі. Автор взявся за розшифрування цих розмов, які й увійшли до сюжету книги.

Починаючи з грудня 2010 р., автор публікував невеличкі колонки (“ТСН-ки”), з якими раз на тиждень виступав на сайті tsn.ua «Телевізійної служби новин» каналу «1+1». Згодом він сформував своєрідне вибрання з цих щотижневих записів.

Тут похований Фантомас : вибр. ТСН-ки 2010-2014 рр. : есеї / Ю. І. Андрухович. – Вид. 3-тє. – Брустурів (Івано-Франків. обл.) : Дискурс, 2019. – 239 с. : іл.

В основі “ТСН-ок” лежать здебільшого дотепи, асоціації та зіставлення самого автора.

Видання є пам’ятником української поточної публіцистики буремної першої половини 2010-х рр., тієї її частини, що з’являлася в мережі, щоб невдовзі бути похованою під завалами наступних текстів.

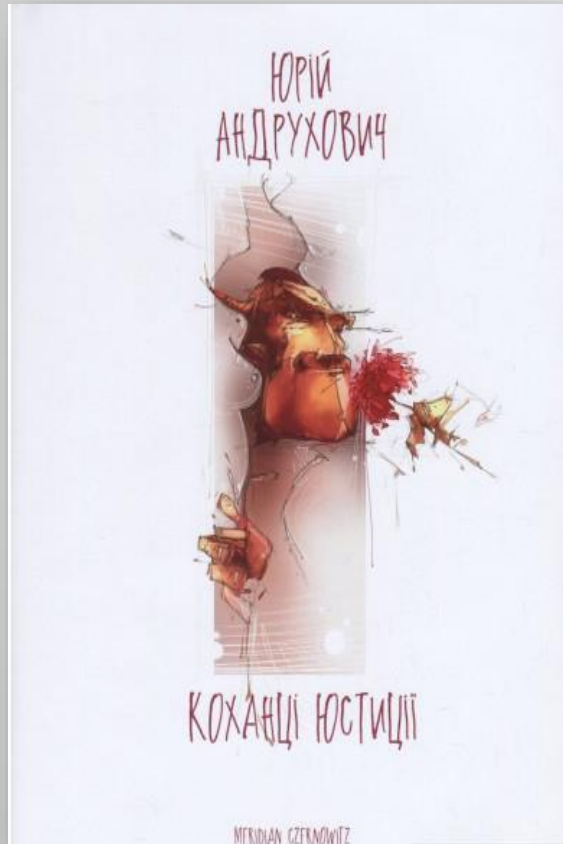
Лексикон інтимних міст : довільний посібник з геопоетики та космополітики / Ю. І. Андрухович. – Вид. 3-тє, випр. й допов. – Чернівці : Книги-XXI, 2016. – 434 с.

За визначенням самого автора – це книга-пазл, де назви міст є назвами розділів книги.

Різножанрові тексти – від есе й оповідань до віршів у прозі – розташовані в алфавітному порядку за географічними назвами і разом становлять автобіографічний атлас світу письменника. Крім того, кожна пригода є чітко вписаною не лише у просторові, а й у часові координати, що дає змогу читачеві здійснити слідом за автором 111 історичних стрибків від середини 60-х років минулого століття до наших днів.

**Коханці юстиції : роман / Ю. І. Андрухович. – Чернівці :
Меридіан Черновіц, 2018. – 301, [2] с. : іл.**

Цей роман автор почав писати 27 років тому, навіть не знаючи про те, що це буде за твір і що він саме так буде називатиметься.

На перший погляд це не роман, а вісім з половиною оповідань, зв'язаних не сюжетно, а загальними настроєм і атмосферою. Остання розповідь об'єднує і пояснює всі попередні.

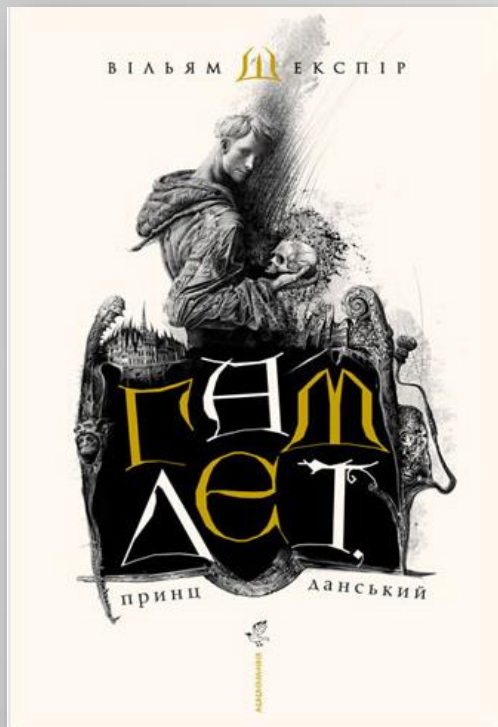
При створенні письменник опирався на архівні матеріали. Події відбуваються в VII - XX століттях у Галичині. У книзі описані не тільки жахливі й огидні злочини, але і слабкості та пристрасні захоплення злочинців. Покарання за них не завжди є об'єктивними, але часто жахливими. Більшість персонажів мали реальні прототипи, також, як і їхні злочинні діяння.

Юрій Андрухович також є перекладачем творів корифеїв світової літератури, таких, як В. Шекспір, Р. М. Рильке, Ф. Роллер, Ф. фон Герцмановські-Орландо, О. Мандельштам, Б. Пастернак та ін.

Шекспір, В. Гамлет, принц Данський : [трагедія] / В. Шекспір ; пер. з англ. Ю. Андрухович ; мал. В. Єрка. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2017. – 238 с. : іл.

У 2008 р. побачив світ переклад на українську мову п'єси «Гамлет» В. Шекспіра, що отримав Гран-прі на XV львівському книжковому форумі.

Цей переклад з'явився внаслідок серйозної, вдумливої праці. Головний напрям цих пошуків не так важко розпізнати: перекладач поклав собі за мету наблизити велику трагедію англійського драматурга до широкого кола сучасних українських читачів з їхнім світорозумінням, лексикою, фразеологією.

Шекспір, В. Ромео і Джульєтта : трагедія / В. Шекспір ; пер. з англ. Ю. Андрухович ; худож. В. Єрка . – Вид. 3-тє. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2017. – 206, [1] с. : іл.

Поява у 2016 р. перекладу «Ромео і Джульєтти» стала знаковою подією в культурному житті України, продемонструвавши впевненість перекладача у правомірності власної позиції. Андрухович, відходячи від необарокової й переходить до постмодерністської традиції перекладу.

Книга здобула перемогу в номінації «Дитяче свято» на Всеукраїнському рейтингу «Книжка року-2016».

Поезія прославленого метра української літератури також втілюється у вигляді пісень таких відомих гуртів, як «Плач Єремії», «Мертвий півень» та багато інших.

Випадкова спільна імпровізація на одному з фестивалів призвела до появи у 2008-2009 рр. двох альбомів, в яких тексти Юрія Андруховича поєдналися з музикою польського гурту «Karbido». Тексти Юрія Андруховича зі збірки «Екзотичні птахи і рослини» у його власному виконанні завдяки «Karbido» отримали цілком несподівану музичну формулу, що втілилася в альбомі «Динамон».

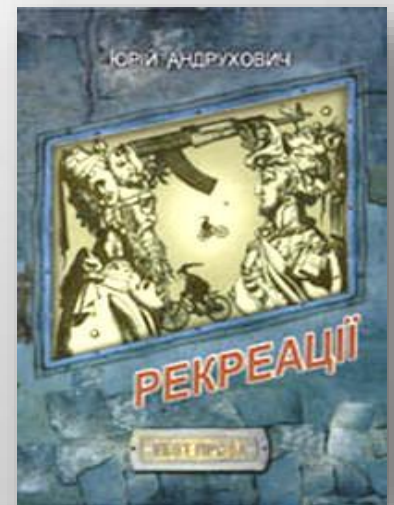
Не оминуло увагою твори митця і кіномистецтво.

В основі фільму «Кисневий голод» (режисер А. Дончик) лежать оповідання «Зліва, де серце» та «Королівські лови».

Другий повнометражний фільм за мотивами творів Андруховича було випущено під назвою «Амур і демон». Стрічка розповідає про хитрого колекціонера, який у післявоєнні роки збирав колекцію з конфіскованих КДБ-шниками цінних речей.

У 2010 р. проза Юрія Андруховича ще раз з'явилася на великому екрані. Тоді була представлена збірка короткометражок «Мудаки. Арабески». Сюди увійшов один із епізодів першого роману письменника «Рекреації» за назвою «Рано вранці» (режисер В. Тихий).

*«Кращі часи самі собою
не настають – їх слід
викликати і накликати,
причому не тільки
інакомисленням, але й
інакомовленням. Іноді –
інакокричанням.»*

Ю. Андрухович

